

Rad s tamburaškim ansamblima na interpretaciji Peer Gynt Suite br. 2 Edvarda Griega

Senčić, Luka

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Academy of Arts and Culture in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:251:596643>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts and Culture in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU
ODSJEK ZA INSTRUMENTALNE STUDIJE I KOMPOZICIJU S TEORIJOM
GLAZBE
SVEUČILIŠNI DIPLOMSKI STUDIJ TAMBURAŠKO UMIJEĆE

Luka Senčić

Rad s tamburaškim ansamblima na interpretaciji Peer Gynt Suite br. 2
Edvarda Griega

Diplomski rad

Mentor: prof. art. Davor Bobić
Sumentor: v. umj. sur. Marko Sesar

Osijek, 2024.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja _____ Luka Senčić _____ potvrđujem da je moj _____ diplomski _____ rad
diplomski/završni
pod naslovom _____ Rad s tamburaškim ansamblima na interpretaciji Peer Gynt Suite br. 2 Edvarda
_____ Griega _____

te mentorstvom _____ prof. art. Davor Bobić _____

rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranog rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog/diplomskog rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

U Osijeku, _____ 22.6.2024. _____

Potpis

Luka Senčić

Obrazac - L

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku
**AKADEMIJA ZA UMJETNOST I
KULTURU U OSIJEKU**
Kralja P. Svačića 1/f, Osijek

IZJAVA LEKTORA

1. Podaci o lektoru	
Ime i prezime: (ili naziv obrta/tvrtke)	VIKTORIJA ŠOKČEVIĆ VRBANIĆ
Zvanje:	MAGISTRA EDUKACIJE FILOZOFIJE I MAGISTRA EDUKACIJE HRVATSKOG JEZIKA I KNJIŽEVNOSTI
E-mail:	v.sokcevic@gmail.com
Kontakt:	0989903150

2. Podaci o radu	
Autor:	LUKA SENČIĆ
Naslov:	Rad s tamburaškim ansamblima na interpretaciji PeerGynt Suite br. 2 Edvarda Griega

Izjavljujem da je diplomski rad lektoriran i usklađen s pravilima hrvatskog jezika.

Vinkovci, 20. lipnja 2024.

(mjesto i datum)

Viktorija Šokčević Vrbanić

lektor

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	1
2. EDVARD GRIEG I NJEGOVI SKLADATELJSKI OPUS	2
2.1. Privatni život, glazbeno obrazovanje, život s glazbom.....	2
2.2. Skladateljski opus	4
2.2.1. Klavirska djela	4
2.2.2. Komorna djela.....	6
2.2.3. Orkestralna djela	6
2.2.4. Vokalna djela.....	7
3. Peer Gynt suita op. 23	8
4. Peer Gynt suita op. 55 br. 2.....	10
4.1. 1. stavak – Der Brautraub	10
4.2. 2. stavak – Arabischer Tanz	15
4.3. 3. stavak – Heimkehr	19
4.4. 4. stavak – Solveig's Lied	26
5. Zaključak.....	31
6. Popis literature	32
7. Popis slika	33

SAŽETAK

Ovaj diplomski rad detaljno istražuje život i stvaralaštvo Edvarda Griega, jednog od najvažnijih kompozitora romantične ere, s posebnim naglaskom na njegovu "Peer Gynt Suite br. 2". Rad se bavi radom s tamburaškim orkestrom na izvedbi djela Edvarda Griega prema transkripciji za tamburaški orkestar Ivana Rendulića, koje je izvorno skladano kao glazba za istoimenu dramu Henrika Ibsena. "Peer Gynt Suite br. 2" obuhvaća odabrana djela koja je Grieg skladao za dramu, a u ovom radu analizirani su ključni stavci suite, pristup ansamblu te interpretacija glazbenih elemenata. Posebna pažnja posvećena je usporedbi originalne orkestracije s obradom za tamburaški orkestar, uključujući analizu tehnika i načina izvođenja djela na tamburama. Ideja rada je približiti pristup tamburaškom ansamblu ili orkestru s izvedbom klasičnih djela koja su originalno skladane za simfonijske orkestre.

Ključne riječi: Peer Gynt, tamburaški orkestar, pristup orkestru, Edvard Grieg

ABSTRACT

This master's thesis explores the life and works of Edvard Grieg, one of the most important composers of the Romantic era, with a special focus on his "Peer Gynt Suite No. 2". The work involves collaborating with a tamburitza orchestra on the performance of this piece according to Ivan Rendulić's transcription, which was originally composed as music for Henrik Ibsen's drama of the same name. "Peer Gynt Suite No. 2" includes selected works that Grieg composed for the drama, and this thesis analyzes key movements of the suite, the approach to the ensemble, and the interpretation of musical elements. Special attention is given to comparing the original orchestration with the arrangement for the tamburitza orchestra, including an analysis of techniques and methods of performing the piece on tamburitzas. The aim of the thesis is to present an approach for tamburitza ensembles or orchestras to perform classical works that were originally composed for symphony orchestras.

Keywords: Peer Gynt, tamburitza orchestra, orchestral approach, Edvard Grieg

1. UVOD

Edvard Grieg, jedan od najznačajnijih svjetskih kompozitora, ostavio je dubok trag u povijesti glazbe svojim jedinstvenim stilom. Nacionalno osviješteni skladatelj koji je kroz svoga života napisao veliki broj skladbi te u većini pokušao prenijeti i svoju ljubav prema domovini. Njegovo najpoznatije djelo, "Peer Gynt Suite", napisano je kao scenska glazba za dramu Henrika Ibsena, a kasnije su odabrani stavci podijeljeni u dvije suite za orkestar.

Ovaj diplomski rad istražuje život i stvaralaštvo Edvarda Griega te se fokusira na rad s tamburaškim orkestrom na izvedbi "Peer Gynt Suite br. 2". Cilj rada je analizirati kako se ovo djelo može adaptirati za tamburaški orkestar te usporediti izvedbu s originalnom orkestracijom. "Peer Gynt Suite br. 2" posebno je značajna jer sadrži neke od najprepoznatljivijih i najizvođenijih Griegovih skladbi, koje su pune karakternih promjena. Kroz stavke „*Der Brautraub*“, „*Arabischer Tanz*“, „*Heimkehr*“ i „*Solveig's Laid*“ Edvard Grieg prikazuje potpuno različite karaktere stavaka. Svaki od stavka prikazuje jednu od radnji iz drame, koje ćemo detaljnije analizirati te na taj način prikazati koliko usko je povezan naziv skladbe s izvedbom iste.

Rad će detaljno razmotriti svaki stavak suite, analizirati glazbene elemente i interpretaciju te istražiti specifične tehnike i pristupe potrebne za izvedbu djela s tamburaškim orkestrom. S obzirom na različite tehnike sviranja gudača i puhača te s druge strane tamburaškog orkestra, usporedit ćemo različite načine sviranja.

2. EDVARD GRIEG I NJEGOV SKLADATELJSKI OPUS

Edvard Hagerup Grieg, norveški skladatelj, rođen je 15. lipnja 1843. godine u luci Bergen na zapadnoj obali Norveške. Njegov otac Alexander Grieg bio je škotskog podrijetla te je bio uspješan poslovni čovjek i britanski konzul. Kada se nakon rata preselio u Norvešku njegov pradjed promijenio je prezime iz Greig u Grieg. Edvardova majka Gesin Hagrupp bila je porijeklom iz ugledne obitelji i bila je dobro obrazovana pijanistica. Ona je uvela Edvarda u svijet glazbe i omogućila mu osnovno glazbeno obrazovanje. (Božac, 2023)

2.1. Privatni život, glazbeno obrazovanje, život s glazbom

Grieg je počeo učiti klavir sa svojom majkom kada je imao šest godina. Pod njezinim je vodstvom usavršavao djela Wolfganga Amadeusa Mozarta, Carla Marije von Webera i Frederica Chopina. Njegov talent prepoznao je violinist Ole Bull, koji je nagovorio roditelje da Edvarda pošalju na studij na Konzervatorij u Leipzigu. Tamo je Grieg 1858. godine studirao klavir kod Ignaza Moschelesa i kompoziciju pod mentorstvom Carla Reineckea. Iako je u Leipzigu upoznao djela Roberta Schumanna i Felixa Mendelssohna, nije bio zadovoljan životom ondje. Kasnije, 1881. godine, priznao je da mu akademija nije značajno doprinijela i da mu je individualnost ostala neotkrivena. U proljeće 1860. godine Grieg je obolio od pleuritisa i tuberkuloze, što je trajno utjecalo na njegovo zdravlje. Unatoč tome, 1861. godine održao je koncert u Švedskoj, a 1862. godine, nakon završetka studija u Leipzigu, održao je prvi koncert u svom rodnom gradu, izvodeći *Patetičnu sonatu* Ludwiga van Beethovena. (Božac, 2023)

U Kopenhagen odlazi u proljeće 1863. godine, gdje započinje studij kompozicije pod mentorstvom Nielsa Gadea, slavnog danskog kompozitora, dirigenta i violinista. Rikarda Nordraaka upoznaje 1864. godine, a s njim počinje više raditi na norveškim narodnim plesovima i popjevkama, zaljubljuje se u svoju domovinu i unosi u svoju glazbu narodne motive. Nordraak i Greig zbog svog su domoljublja htjeli osnovati društvo za promicanje narodne glazbe, ali je Nordraak preminuo 1866. godine od posljedica tuberkuloze. U njegovu čast Edvard sklada *Posmrtni marš* te između 1864. i 1865. godine postaje jedan od osnivača *Euterpe* za produkciju djela mladih skandinavskih skladatelja. Kopenhagen je Griegu donio ne samo glazbena usmjerenja nego i ljubavnu sreću. Tamo je upoznao svoju rođakinju i buduću suprugu, sopranisticu Ninu Hagerup. Par se vjenčao u lipnju 1867. godine, unatoč protivljenju njezine obitelji. Grieg je Ninu smatrao svojom najboljom interpretatorkom pa je većinu od

svojih 140 pjesama posvetio upravo njoj. Imali su kćer Alexandru, koja je, nažalost, preminula od meningitisa u dobi od jedne godine. Godine 1866. Grieg se preselio u Oslo, gdje je 1867. godine pokušao osnovati Norvešku glazbenu akademiju. Međutim, projekt je propao zbog financijskih poteškoća i nedostatka interesa lokalnih medija. Frustriran provincijalnim stavovima glavnog grada, Grieg je bio nezadovoljan stanjem norveške glazbene scene, koja je zaostajala za velikim glazbenim središtima poput Beča i Leipziga. Norveški orkestri često su bili ispod standarda, a publika apatična, što je otežavalo glazbeni napredak. Unatoč tim izazovima Grieg nije odustajao. Izdvajao se kao organizator i voditelj glazbenih društava u Oslu i Bergenu, nastupao kao dirigent i pijanist te održavao uspješne koncertne turneje izvan Norveške. Njegova popularnost rasla je u Njemačkoj i Francuskoj, gdje je postajao sve poznatiji (Božac, 2023)

Nakon skladanja *Koncerta u a-molu* 1868. godine, Grieg je 1870. godine dobio poziv Franza Liszta da ga posjeti u Rimu. Tijekom prvog posjeta Grieg je Lisztu predstavio svoju *Violinsku sonatu br. 1*, koja se Lisztu svidjela. Pri drugom posjetu Grieg je donio ručno napisan *Koncert u a-molu*, koji je Liszt izveo a vista, oduševivši publiku. Te iste godine Grieg se sprijateljiio s pjesnikom Bjørnstjerneom Bjørnsonom, s kojim je dijelio zajedničke interese i surađivao. Grieg je uglazbio nekoliko Bjørnsonovih pjesama, uključujući kantatu za orkestar i zbor "Landkjenning," op. 31, te scensku glazbu za dramu "Sigurd Jorsalfar." Započeli su rad na operi temeljenoj na Kralju Olavu Trygvasonu, no neslaganje oko toga treba li prvo skladati glazbu ili osmisliti tekst dovelo je do prekida suradnje. Godine 1874. Grieg je počeo surađivati s Henrikom Ibsenom, skladajući scensku glazbu za njegovu dramu "Peer Gynt" koju je dovršio 1875. godine. Iz scenske glazbe, koja je ukupno imala 28 stavaka, Grieg je izdvojio četiri stavka i sastavio dvije koncertne suite - *Suitu br. 1, op. 46*, 1888. godine i *Suitu br. 2, op. 55*, 1891. godine. Iako je ovaj čin uvrijedio Bjørnsona, njihovo je prijateljstvo kasnije obnovljeno. Nakon uspjeha "Peer Gynta" Grieg je konačno postao slavan i unutar svoje domovine. Godine 1874. dobio je godišnju stipendiju norveške vlade, a 1885. godine izgradio je svoj dom Troldhaugen, blizu rodnog Bergena. Njegov uspjeh donio mu je razne počasti tijekom 1890-ih, uključujući počasne doktorate na sveučilištima u Cambridgeu i Oxfordu te članstvo u Francuskom institutu. Susreo se s istaknutim suvremenikima poput P. I. Čajkovskog, J. Brahmsa i M. Regera. Usprkos lošem zdravlju, Griegov duh ostao je jak te je održao nekoliko turneja po Skandinaviji. Nažalost, bolest ga je nadvladala u rodnom Bergenu 4. rujna 1907. godine, u 65. godini života. (Božac, 2023)

Na Edvardovoj sahrani sviralo mu se djelo velikog skladatelja F. Chopina, njegovog velikog prijatelja. Izvodio se drugi stavak Chopinove *Sonate za klavir*, tzv. pogrebni marš. (Bačić, 2012)

2.2. Skladateljski opus

Skladateljski opus Edvarda Griega vrlo je opsežan. On je u svojim djelima inspiraciju tražio i u narodnim pjesmama i u nacionalnoj ostavštini, što se može vidjeti u sljedećim riječima: „...*uvijek sam pripadao njemačkoj romantici Schumannove škole, ali u isto vrijeme crpio sam iz goleme blaga narodnih pjesmaka svoje zemlje i pokušavao stvoriti nacionalnu usmjerenost iz tih još neistraženih manifestacija norveške narodne duše*“ (Andreis, 1976:488).

Kroz svoju glazbu pokušao je prikazati istinske ljepote fjordova, stijena, klanaca i prirode Norveške te njegovo viđenje glazbe koja se zasniva na nacionalnim ljepotama i kojom iskazuje ljubav prema svojoj domovini i istovremeno prisustvo proljeća na uskom obalnom pojasu i zime u planinama, posebno u pogledu pejzaža (Grimley, 2006).

Prema Andreis (1989), nakon Griega djelovao je u Norveškoj velik broj skladatelja koji pripadaju različitim glazbenim strujama poput nacionalnog pravca, epigona njemačke novoromantike i impresionista i pristaša modernih sloboda atonalnog koncipiranja.

Griegovi harmonijski sklopovi bili su revolucionarni u to vrijeme, a uklopio ih je u svoje skladbe zajedno s narodnim pjesmama i motivima koje je proučavao tijekom cijelog svog života. Harmonijski sklopovi temelje se na starocrkvenim ljestvicama, peterozvucima i šesterozvucima kojima je htio imitirati ono što se nalazi u narodnim pjesmama i narodnoj glazbi. Prema Andreis (1976), formalna struktura najčešće je trodijelna, odnosno javljaju se dijelovi *a b a* ili *a b a b a*.

2.2.1. Klavirska djela

Grieg je prvo započeo sviranjem klavira, tako je u svojim skladbama za klavir iznio i svoju ljubav prema domovini. Često je u svojim skladbama za klavir koristio i ritmove *Springara* i *Halling*. *Halling* karakteriziraju jaki dinamički kontrasti, korištenje jednostavnih tročetvrtinskih taktova i složenih dvočetvrtinskih taktova (3/8 i 6/8) za stvaranje specifičnih naglašenih ritmičkih uzoraka unutar ritma. Sve to ukazuje na umjetničku vrijednost plesa koji izražava širok raspon emocija, od dobre volje do čestih iskazivanja humora i čiste živosti, što se ogleda u stupnju ritma i dinamike koji se skladno uklapaju u muzikalnost plesa. (Dolinescu,

1964 prema Božac, 2023). Prvo su mu skladbe bile za klavir, dok je kasnije te iste skladbe znao priređivati za ansamble ili orkestre, a isto tako postoje slučajevi gdje je skladbe za ansamble i orkestre priređivao za klavir. Njegove kratke skladbe za klavir, koje su bile isključivo bazirane na norveškim narodnim pjesmama i napjevima, donijele su mu nadimak „Chopin sa sjevera” (Bačić, 2012:25).

Neka od najznačajnijih klavirskih djela Edvarda Griega su:

- Tri skladbe za klavir, EG¹ 105 (1858. - 1859.) - od djela za klavir, jedno od najranijih
- *Humoreske za glasovir, op. 6* (1865.) - četiri humoreske nastale pod utjecajem norveškog folklora
- *Poetična sonata u e-molu, op. 7* (1865.)
- *Koncert za klavir i orkestar u a-molu, op. 16* (1868.)
- *Balada u g-molu, op. 24* (1875. - 1876.) - Griegovo djelo koje je skladao nakon smrti roditelja, 14 varijacija koje su nastale po uzorku na narodni napjev
- *Pogrebna koračnica u spomen Rikarda Nordraaka, EG 107* - u početku skladana kao klavirsko djelo u a-molu (1866.), kasnije priređena za orkestar (1878.), a nastala je u čast prerano preminulom Griegovom prijatelju Rikardu Nordraaku
- Djela koja su nastala prema uzorku na norveške narodne napjeve, plesove i motive:
 - *Narodni plesovi i napjevi, op. 17* (1869.) i *op. 66* (1896.)
 - *Norveški plesovi, op. 35* (1881.)
 - *Slåtter - Norveški seljački plesovi, op. 72* (1902. - 1903.)
- *Iz Holbergovih vremena, op. 35* (1884.) - klavirska suita koja je kasnije priređena za gudački orkestar (1885.)

1. ¹ EG oznaka je za skladbe Edvarda Griega koje nemaju određen opus.

- *Lirske skladbe* - 66 klavirskih minijatura sabranih u 10 svezaka nastalih tijekom 35 godina Griegova stvaralaštva kroz koje se može jasnije vidjeti Griegov razvoj u glazbi te njegov umjetnički izričaj; na njima se nalazi i programni sadržaj koji je prikazan kroz neke od naslova kao što su: *U planinama*, op. 19 br.1 , *Na karnevalu*, op. 19 br. 3, *Leptir*, op. 43, br. 1, *Proljeću* op. 43, br. 6, *Ples patuljaka*, op. 54, br. 3 te *Bilo jednom*, op. 71, br. 1.

2.2.2. Komorna djela

- Sonata br. 1 u F-duru, op. 8 (1865.) - sonata za violinu i klavir
- Gudački kvartet u g-molu, op. 27 (1877.) - jedini kvartet koji je završio, jedan od najutjecajnijih gudačkih kvarteta s kraja 19. stoljeća
- Sonata za violončelo i klavir u a-molu, op. 36 (1884.)
- Violinska sonata br. 3 u c-molu, op. 45 (1886.) – treća od tri violinske sonate, a ujedno i posljednja skladana je u sonatnom obliku
- Fuga u f-molu, EG 114 (1861.) - djelo za gudački kvartet.

2.2.3. Orkestralna djela

- *U jeseni*, op. 11 (1865.) - jedno od prvih orkestralnih djela Edvarda Griega
- *Simfonija br. 1 u c-molu*, EG 119 (1863. - 1864.) - simfonija koju Grieg nije dopuštao da se izvodi zbog vlastitog nezadovoljstva, iako ju je skladao u dobi od dvadeset godina, izvedena je 1981. godine, 74 godine nakon njegove smrti.

Scenska djela:

- *Sigurd Jorsalfar*, op. 22 - nastala za istoimenu dramu Bjørnstjerne Bjørnsona
- *Peer Gynt*, op. 23 (1875.) - skladana za dramu Henrika Ibsena *Peer Gynt*

Obrade djela:

- *Norveški plesovi*, op. 35 – sastoje se od 4 plesa, a dovršeni su 1883. godine; plesovi se temelje na narodnoj zbirci, odnosno melodijama iz iste, Ludviga Mathiasa Lindemana

Mountain Melodies Old and New, pisani su izvorno za klavir kao klavirski duo 1880. godine, kasnije je neke od njih Grieg napisao i za orkestar

- *Simfonijski plesovi, op. 64* (1897.) - pisani za klavir četveroručno
- *Suita br. 1, op. 46* (1888.) i *Suita br. 2, op. 55.* (1891.) - scenska glazba odnosno koncertne suite za *Peer Gynt* iz kojih su neki od najpoznatijih stavaka *Jutro* i *U pećini gorskog kralja*
- *Holberg suita op. 40* - originalno napisana za klavir, ali vrlo brzo je priređena i za gudački orkestar, skladana 1884. godine u čast Ludviga Holberga norveškog filozofa i dramatičara.

2.2.4. Vokalna djela

Djela pisana za solo glas:

- *Romance i pjesme, op. 18* (1865. - 1869.) - 9 skladbi za mezzosopran ili bariton i klavir
- *Melodije iz srca, op. 5* (1864. - 1865.) – četiri solopjesme, najpoznatija od njih je *Jer elsker dig*, što u prijevodu znači *Volim te*
- *Melodije, op. 33* (1873.-1880.) – 12 solopjesama nastalih pjesma djelima norveškog pjesnika i novinara Aasmunda Olavssona Vinjea
- *Dječje pjesme, op. 61* (1894.) - 7 solopjesmi od kojih je najpoznatija *Lok* što znači *Luk*
- *6 pjesama Holgera Drachmanna, op. 49* (1886. – 1889.) - solopjesme na tekstove Holgera Drachmanna, norveškog pjesnika, dramaturga i slikara
- *Ave, maris stella, EG 150* (1893.) - pjesma za glas i klavir, a kasnije aranžirana za ženski, muški i mješoviti zbor.

Djela za muške, ženske i mješovite zborove:

- *Dona nobis pacem, EG 159* (1862.) - za mješoviti zbor
- *Danska, EG 161* (1864.) - za mješoviti zbor, napisana prema tekstu Hansa Christiana Andersena
- *2 pjesme za muški zbor, EG 162* (1867.) - nastale prema tekstu folklorista i pisca Jørgena Moea
- *Holberg kantata, EG 171* (1884.) - skladana za bariton i muški zbor na tekst Nordahla Rolfsena, norveškog pisca, pedagoga i novinara.

3. Peer Gynt suita op. 23

Peer Gynt suita napisana je 1875. godine i skladao ju je Edvard Grieg za dramu Henrika Ibsena. Premijerno je izvedena u Oslu 1876. godine, a Grieg je od stavaka iz scenske glazbe kasnije napravio dvije suite koje se su danas poznatije kao Peer Gynt suite - *Suita br.1 op. 46* (suita koja je završena u siječnju i premijerno izvedena u Leipzigu, 1. studenoga 1888.) i *Suita br. 2 op. 55* (suita koja je završena u rujnu i premijerno izvedena u Oslu, 4. studenoga 1891.). Redoslijed stavaka u suitama nije isti onome kao u drami.

Peer Gynt jedan je od poznatih likova iz nordijskih bajki. Inspiriran njime, Henrik Ibsen 1867. godine piše dramu na danskom jeziku koja se sastoji od ukupno pet činova. Glavni junak drame je Peer Gynt koji sa svojom majkom Ase živi siromašno, nakon što ih je napustio otac koji je propio cijelo bogatstvo. Peer Gynt je besposličar i sanjar s lošom reputacijom. Na svadbi Ingrid, kćeri najbogatijeg farmera, upoznaje Solveig i zaljubljuje se u nju, ali ona odbija plesati s njim zbog njegove loše reputacije. Peer Gynt se napije, zatim otme Ingrid s vjenčanja i provede noć s njom. Nakon toga skrio se u šumskoj kolibi pred potjerom i završi u carstvu trolova, odakle jedva pobjegne. Solveig dolazi k njemu, ali je on napušta. Proveo je puno vremena lutajući, a bogatstvo kasnije stječe u Americi. U Sahari pokušava zavesti kćer beduinskog poglavice, Anitru, ali ona mu krade bogatstvo. U Kairu posjećuje ludnicu i shvaća koliko je protraćio život. Na povratku u Norvešku doživljava brodolom. Očajan, vraća se kući i čuje Solveiginu pjesmu iz kolibe u šumi.

U orkestraciji scenske glazbe nalaze se tri flaute, dvije oboe, dva klarineta, dva fagota, četiri horne, dvije trube, tri trombona, tuba, timpani, udaraljke, klavir, harfa, solisti, zbor i gudači. Ima 26 stavaka, a naknadno Edvard Grieg aranžira ponovno orkestraciju djela i dodaje još dva stavka, a samo njih osam kasnije koristi za suite.

Skladbe korištene u scenskoj glazbi:

- 1. čin - *Preludij: U vrtu za vjenčanja, Vjenčana povorka u prolasku, Halling i springar*
- 2. čin - *Preludij: Otmica nevjeste, Ingridina žalopojka, Peer Gynt i pastirice, Peer Gynt i žena u zelenom, Po jahanju se poznaju veliki ljudi, U pećini gorskog kralja, Ples kćeri gorskog kralja, Peer Gynta love trolovi, Peer Gynt i Bejgen*
- 3. čin - *Preludij: Duboko u šumi, Solveigina pjesma, Asina smrt*

- 4. Čin - Preludij: *Jutarnje raspoloženje, Lopov i iscjelitelj, Arapski ples, Anitrin ples, Peer Gyntova serenada, Peer Gynt i Anitra, Solveigina pjesma, Peer Gynt pred Memnonovom statuom*
- 5. čin - Preludij: *Povratak Peer Gynta (olujna noć na moru), Brodolom, Solveig pjeva u kolibi, Noćna scena, Duhovni psalam, Solveigina uspavanka.*

Suita br. 1:

- *Jutarnje raspoloženje – Allegro pastorale*
- *Asina smrt – Andante doloroso*
- *Anitrin ples – Tempo di Mazurka*
- *U pećini gorskog kralja – Alla marcia e molto marcato*

Suita br. 2:

- *Otmica nevjeste – Andante doloroso*
- *Arapski ples – Allegro vivace*
- *Povratak Peer Gynta – Allegro agitato*
- *Solveigina pjesma – Allegro tranquillamente*

4. Peer Gynt suita op. 55 br. 2

„Peer Gynt suita br. 2“ sastoji se od četiri stavka. U prvom stavku "Der Brautraub" prikazuje se priča o otmici nevjeste. "Arabischer Tanz" drugi je stavak suite i prikazuje korištenje istočnih motiva. U "Heimkehr", koji je treći stavak suite, Peer Gynt se vraća kući dok ga na putu susreću brojni događaji kao što je brodolom, kojeg se može čuti na početku skladbe te na kraju "Solveig's Lied" otkriva Griegovu ljubavnu melodiju koja dolazi iz Solveigine kolibe.

4.1. 1. stavak – Der Brautraub

Prvi stavak u suiti zanimljiv je zbog svojih promjena u tempu. Naziv ovog stavka govori kako se radi o krađi nevjeste, a kroz povijest se to može definirati kao otmica žene koju muškarac želi prisiliti na brak. Smatra se da je taj običaj bio prisutan u različitim tradicijama i vremenima, dok se u moderno doba on koristi isključivo kroz legende i priče u književnosti. Suita započinje brzim tempom, *Allegro furioso*, dok se već u petom taktu mijenja tempo u *Andante* (vidljivo na slici br. 1). U cijeloj suiti to se događa četiri puta, stoga dirigent na tim mjestima mora pripaziti na znakove koje daje orkestru, a posebno na pripremu kako bi cijeli ansambl bio ujednačen u tempu. Također, zanimljivo je kako se mijenja i mjera koja s 2/4 mjere u petom taktu prelazi u 3/4 mjeru gdje je i uvod u akord u dionici čela u triolama i to s ulaskom na druge dvije triole, stoga je potrebno pripaziti na znak.

1. Der Brautraub

Allegro furioso. ♩ = 160. Andante. ♩ = 60.

The musical score shows the beginning of the first movement. It starts with a tempo of *Allegro furioso* at 160 beats per minute. At measure 4, the tempo changes to *Andante* at 60 beats per minute. The score includes parts for three flutes (Bisernica 1, 2, 3), three trumpets (Brač 1, 2, 3), E-trumpet (E brač), trombones (Čelo), Bugarija (Tuba), and Berde (Bass). Dynamics include *ff* (fortissimo) and *pp* (pianissimo). There are also markings for *divisi* and *unis.* (unison).

Slika br. 1: Notni primjer, početak prvog stavka

Nakon *Andante* dijela dolazi se ponovno do *Allegro furioso* dijela, ali s jednom dobom pauze, gdje bi bilo preporučljivo da dirigent pokaže orkestru dvije dobe u *Allegro furioso* tempu kako bi cijeli orkestar od početka bio u zadanom tempu.

Nadalje, na slici br. 2 vidljivo je kako od 13. takta započinje dio *Andante doloroso* gdje je ponovno dionica čela koja započinje u istom ritamskom obrascu kao prije (u 5. taktu, što je vidljivo na slici br. 1) te akord u dionicama bračeva, nakon kojih dolazi do nastupa ritamskog obrasca brača 3 i E-brača koji taj ritamski obrazac ponavljaju sve do 36. takta i to konstantno na drugi dio dobe. U 16. taktu započinje glavna melodijska linija 1. stavka koju iznose brač 1 i brač 2. Ovaj je dio mirnog karaktera i u *pianu*, stoga treba pripaziti i na te dijelove.

Andante doloroso. 16

The musical score is for a section titled "Andante doloroso" at measure 16. It features the following parts and markings:

- Brass 1 (Bs. 1, Br. 1, Br. 2):** Starts with rests. Br. 1 and Br. 2 play a melodic line starting in measure 2, marked *p* and *cantabile*. Br. 1 has a triplet in measure 4.
- Brass 2 (Br. 2, Br. 3):** Br. 2 plays the same melodic line as Br. 1. Br. 3 plays a rhythmic accompaniment of eighth notes, marked *p*.
- Euphonium (E br.):** Plays a rhythmic accompaniment of eighth notes, marked *p*.
- Cello (Čelo):** Starts with rests. In measure 2, it plays a triplet marked *pp* and *divisi*. In measure 3, it plays a unison line marked *p*. In measure 4, it plays a triplet marked *p* and *divisi*.
- Bugle (Bug.):** Plays chords in measure 2 (Gm), measure 3 (Gm), and measure 4 (D), marked *pp* and *p*.
- Bass (Ber.):** Plays a rhythmic accompaniment of eighth notes, marked *pp* and *p*. It has a triplet in measure 4.

Slika br. 2: Notni primjer, *Andante doloroso*

Najbitnija karakteristika ovog dijela stavka je *crescendo* nakon kojeg dolazi *fortepiano* na koji treba pripaziti kod pripreme suite s orkestrom jer sve tri dionice brača zajedno s čelom, bugarijom i berdom imaju jednaku dinamiku i trebaju zvučati jednako (vidljivo na slici br. 3).

The image shows a musical score for a brass and woodwind ensemble. It consists of seven staves: Br. 1, Br. 2, Br. 3, E br., Čelo, Bug., and Ber. The key signature is one flat (B-flat). The score is divided into two systems. The first system covers measures 34-35, and the second system covers measures 36-37. Dynamic markings include *fp* (fortepiano) and *p* (piano). The Bug. staff shows a change in accompaniment from a whole note chord to a rhythmic pattern of eighth notes starting at measure 36. The Ber. staff shows a change from a whole note chord to a rhythmic pattern of eighth notes starting at measure 36.

Slika br. 3: Notni primjer, *crescendo* nakon kojeg dolazi *fortepiano*

Bisernice se uključuju tek na 36. taktu, gdje preuzimaju melodijsku liniju od bračeva, dok bračevi tada služe kao harmonijska pratnja. Značajnija promjena dogodila se u dionici bugarije koja je do sada imala akord na prvu dobu, a od 36. takta svira ritamski obrazac osminki što daje dodatan puls skladbi.

Do 56. takta traje melodija u bisernicama s pratnjom u ostalim dionicama, gdje dirigent zajedno s orkestrom treba pripaziti na dinamičke oznake koje se konstantno mijenjaju. Najčešća promjena je *mezzoforte* nakon kojeg slijedi veliki *crescendo* kroz jednu dobu te *decrescendo* kroz dvije dobe sve do dinamike *piano* i to u svim dionicama orkestra, a kasnije značajni veliki *crescendo* u 52. taktu koji kroz dva cijela takta ide iz *piana* do *fortefortissima*. Nakon toga javlja se smirivanje uz lagani *decrescendo* sve do 60. takta uz jednaki ritamski obrazac u cijelom orkestru osim čela i E-brača koji imaju triole koje se ponavljaju u jednakom ritmu sve do 60. takta gdje čelo nastavlja samo, a E-brač prelazi u obrazac zajedno s ostalim bračevima, što je vidljivo na slici br. 4.

52 **B** 56 60

3s. 1 *cresc.* *molto* *ff*

3s. 2 *cresc.* *molto* *ff*

3s. 3 *cresc.* *molto* *ff*

3r. 1 *cresc.* *molto* *ff* *dim.*

3r. 2 *cresc.* *molto* *ff* *dim.*

3r. 3 *cresc.* *molto* *ff* *dim.*

E br. *cresc.* *molto* *ff* *dim.* *mf* *p* *p*

Čelo *cresc.* *molto* *ff* *dim.* *mf* *p* *p*

Bug. *cresc.* *molto* *ff* *dim.* *mf* *p* *p*

Ber. *cresc.* *molto* *ff* *dim.*

Slika br. 4: Notni primjer, ritamski obrazac E-braća i čela

Ritamski obrasci koji su viđeni u gore prikazanim primjerima ponavljaju se sve do 68. takta, uz poneke upadice bisernica, dok cijeli orkestar svira jednako. U 68. taktu dolazi do uvoda u ponovljeni *Allegro furioso* tempo koji je bio na početku stavka, ali taj uvod sviraju čela (vidljivo na slici br 5.). U originalnoj partituri to je dio koji sviraju timpani, stoga je vrlo bitno da čela na ovom dijelu budu uvjerljiva i ispoštuju *crescendo* i zadane ritamske obrasce, koji prelaze iz triola u šesnaestinke pa u sekstolu na jednu dobu, kako bi se dobio efekt uvoda u *fortefortissimo* koji je u idućem dijelu stavka.

cresc. molto e stretto

Slika br. 5: Notni primjer, ritamski obrazac čela

Nakon *Allegro furioso* dijela kao na početku ponovno se javlja *Andante* dio gdje nam glavnu ulogu ponovno imaju bračevi. U zadnjem taktu nalazi se *pizzicato* u bračevima i čelu na prvu dobu, gdje dirigent treba dati vrlo kratak znak.

4.2. 2. stavak – Arabischer Tanz

Drugi stavak suite ima potpuno drugačiji karakter nego prvi stavak, zbog svojih karakteristika u melodiji i ritmu. Sami naziv „arapski ples“ kazuje da se radi o pokretnijem stavku. Stavak je inspiriran Peer Gyntovim avanturama i putovanjima, a s obzirom na melodijske linije koje je Grieg koristio može se zaključiti kako se radi o melodijama i ritmovima koje se koriste u istočnijim dijelovima zemlje te pomalo podsjećaju na arapsku glazbu ili orijentalne melodije. Stavak započinju berda i triangl koji imaju naizmjenične udarce na svaku dobu. Prvo nastupa berda koja ne svira tonove nego proizvodi zvuk nalik velikom bubnju na način da svirač udara bočnim dijelom šake po konjiću berde. Nakon berde ulazi triangl na drugu dobu i to oboje u *pianopianissimo* dinamici.

The image shows a musical score snippet for three instruments: Triangl, Bugarija, and Berde. The Triangl part is in a treble clef with a common time signature (C) and a melody of quarter notes with accents. The Berde part is in a bass clef with a common time signature (C) and a rhythmic pattern of quarter notes with 'x' marks below. The Bugarija part is in a treble clef and is silent. The dynamics are marked 'pp' (pianopianissimo). A box at the bottom contains the instruction: 'Udarati bočnim dijelom šake po konjiću'.

Slika br. 6: Notni primjer, berda i triangl

U 2. taktu događa se i uključivanje bisernice 1 i bisernice 2 koje vode melodijsku liniju, što se može vidjeti na slici br. 7. Vrlo je bitno da na početku bisernice budu ujednačene s artikulacijom te poštuju izmjene *staccato-legato* kada je to naznačeno. Upravo ovaj dio skladbe prikazuje pokretnost i fluidnost te glavni fokus stavka treba biti k „lakom“ izvođenju ovakvih melodijskih linija s obzirom na ideju stavka. Bisernice same sviraju sve do 11. takta kada se na zadnji dio 4. dobe ubacuju sve bisernice i bračevi zajedno s čelima i to u *forte-u*.

Slika br. 7: Notni primjer, melodija bisernice 1 i bisernice 2

Ritamski obrazac koji se pojavljuje od 12. do 15. takta ponavlja se sve do 20. takta, a onda kasnije samo triole koje se ponavljaju sve do 45. takta. Bisernice 1 vrlo su bitne u ovom dijelu jer odgovaraju na cijeli orkestar zajedno s E-bračem, kao što je to u taktovima 23 i 26.

Slika br. 8: Notni primjer, odgovor bisernice

U 45. taktu započinje nova melodijska linija koju iznosi 1. brač, što se može vidjeti na slici br. 9, ali u ovom trenutku javlja se i po prvi puta kohezija berde i bugarije gdje zajedno vode ritam, stoga je potrebno dobro zadati tempo ovog dijela skladbe. Ostali bračevi i čelo sviraju pratnju. Posebno je važno naglasiti da bračevi sviraju *pizzicato* te da je potrebno pripaziti da ostanu tiši nego brač 1 kako bi se jasno mogla čuti melodija. U 54. taktu je *poco ritardando*, nakon kojega se odmah u 55. taktu ulazi u *a tempo*, gdje je potrebno da cijeli ansambl bude zajedno.

The musical score for Slika br. 9 is presented in two systems of five measures each. The upper voice (melody) begins with a *mp* dynamic and a *pizz.* marking. The lower voices provide accompaniment with *pp* dynamics and *pizz.* markings. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic markings. Chords are indicated below the staff: Am, F°, Am, Am, F°, Am, E, and Hm. The final measure of the second system features a red *Hm* chord.

Slika br. 9: Notni primjer, melodijska linija brača 1

Od takta br. 68 kreće nova tema koja se javlja u bračevima. U 67. taktu je podjela taktova s obzirom na to da nova tema počinje na zadnju dobu tog takta, stoga je potrebno ansamblu dati odgovarajući znak kako bi bračevi bili spremni na ulazak u novu temu. Nakon iznošenja teme u bračevima, javlja se bisernica s odgovorom u 69. taktu te se isto to ponavlja još jednom sve do 76. takta. Od 76. takta ponavlja se tema, ali ovog puta temu iznose bisernice

i brač 1 *unisono*, a ostatak orkestra služi kao pratnja njima. Kao pratnja u bisernicama i bračevima su osminke na drugi dio dobe koji orkestar svira u *pizzicato* tehnici, pri čemu je vrlo bitno da svi budu zajedno kako bi pratnja bila onakva kako je zamišljena. Također je bitno da cijeli orkestar bude u *pianu*, dok su solo dionice, u ovom slučaju bisernica i brač 1, u *mezzopianu*. Od takta broj 100 javlja se ponovna tema koja je bila od 12. takta, a koja traje sve do 143. takta.

Na kraju skladbe javlja se vrlo zanimljiv završetak, gdje triangel i berda imaju udarce na treću i četvrtu dobu. Berda se pojavljuje na treću dobu koji svira udarcem bočnim dijelom šake u konjić dok se triangel pojavljuje na četvrtu dobu. Zadnja dva takta ima samo berda i to u *pianissimu*. Vrlo je bitno da dirigent taktira dobe sve do kraja skladbe i daje znakove berdi i triangu kako ne bi došlo do razilaženja dionica.

4.3. 3. stavak – Heimkehr

Jedan od najtežih dijelova cijele suite upravo je ovaj stavak koji u sebi sadrži velik broj izazova za izvođače, odnosno tamburaški orkestar. Značenje stavka bio bi povratak, ali isto tako može ga se definirati kroz više različitih dijelova u stavku pa tako može imati i značenje olujne večeri na moru. Peer Gynt dugogodišnji je pustolovac te se u ovom stavku on vraća svome domu, gdje ga na putu susreću brojne prepreke, kao što je ova oluja koju možemo definirati kroz dramatičnu i turbulentnu glazbu. Ovaj stavak u brzom je tempu, *Allegro agitato*, i veliku ulogu imaju sve dionice koje se nasumično uključuju. Na slici broj 10 može se vidjeti početak skladbe te glavne melodije koju započinju bisernice uz pratnju ostatka orkestra.

5. Heimkehr

Allegro agitato. ♩ = 126.

The musical score is arranged in a system with the following parts from top to bottom: Bisernica 1, Bisernica 2, Bisernica 3, Brač 1, Brač 2, Brač 3, E brač, Čelo, Bugarija, and Berde. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 8/8. The tempo is *Allegro agitato* with a quarter note equal to 126 beats per minute. The music starts with a forte (*f*) dynamic. The Biserne parts play a rhythmic melody, while the Brač parts play a sustained chord. The E brač and Čelo parts play a sustained chord. The Bugarija part plays a sustained chord. The Berde part plays a sustained chord. The score shows the first four measures of the piece.

Slika br. 10: Notni primjer, početak trećeg stavka

Veliku ulogu u ovoj skladbi imaju dionice koje su do sada služile kao pratnja, stoga je bitno da se njima daje znakove za ulazak i to već u 5. taktu gdje odgovaraju na temu bisernica. Radi se o dionicama brača 3, E-Brača i čela. Zanimljivost u navedenim taktovima je ta da bugarija svira prvu dobu, dok se berda uključuje na treću dobu.

The image shows a musical score for three instruments: Brača 3, E-Brača, and Čela. The score is in 3/4 time and features a melodic theme in F#m. The Brača 3 part (top staff) and E-Brača part (middle staff) play a sequence of eighth notes: F#4, G4, A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4. The Čela part (bottom staff) plays a sequence of eighth notes: F#3, G3, A3, B3, C4, B3, A3, G3, F#3. The score is marked with a piano (p) dynamic and includes a fermata over the first measure of each part. The key signature is F#m and the time signature is 3/4.

Slika br. 11: Notni primjer, tema u dionicama brača 3, E-brača i čela

Takav slijed pojavljivanja melodijskih linija javlja se kroz cijelu skladbu, osobito na početku gdje se isti princip ponavlja dva cijela puta, a onda Edvard Grieg odlučuje izmijeniti glavnu temu, gdje je podijelio i temu koju iznose bisernice i temu koju iznose brač 3 i čelo. U početku sklade bila je tema u četiri takta, no od 17. t. ona je podijeljena u samo dva (slika br. 12).

20

The musical score consists of several systems. The top system shows three staves with rhythmic patterns and accents. The second system features piano accompaniment with dynamics *fp* and *p*. The third system shows a melodic line with dynamics *f* and *p*. The fourth system includes chordal textures with dynamics *f* and *p*, and specific chord markings: *G#7(b5)*. The bottom system shows a bass line with dynamic *f*.

Slika br. 12: Notni primjer, dijeljenje taktova

Sličan motiv javlja se kroz cijelu skladbu pa tako i u A dijelu, od 27. takta, javlja se tema u braču 2 i 3, nakon kojeg slijede dva takta smirivanja te nakon toga u *crescendo* do *fortefortissima*. Vrlo je bitno izvesti ovaj dio kako bi se od 33. takta uz *diminuendo* moglo pripremiti za novi materijal koji se valja od takta 38 (vidljivo na slici br. 13).

The image shows a musical score for orchestra, measures 28-36. The score is divided into three systems. The first system (measures 28-32) features a melody in the upper strings and woodwinds, with dynamics ranging from *f* to *p*. The second system (measures 32-36) continues the melody, with dynamics ranging from *ff* to *dim.*. The third system (measures 36-40) shows the lower strings and woodwinds, with dynamics ranging from *fp* to *dim.*. Below the staves, harmonic markings are provided: *f* hm6, *p* C#, and *cresc.* markings.

Slika br. 13: Notni primjer, *diminuendo* u orkestru

Jedan od tehnički najzahtjevnijih zadataka za dirigenta u ovom stavku, a možda i u cijeloj suiti, upravo je sljedeći dio koji je pun upadica instrumenata te je svakom potrebno dati znak u odgovarajuće vrijeme (slika br. 14). Naime, prvo se javlja bisernica 3, koja započinje jednu veliku frazu koja traje kroz desetke taktova. Nakon bisernice 3 javlja se E-brač, brač 2, brač 3 i onda odgovor svim tim instrumentima ima čelo. Isti taj redoslijed je i dalje, ali već u idućem pojavljivanju iste teme je promijenjeni redoslijed instrumenata gdje temu započinje brač 2, nakon njega brač 3 gdje već nakon dva takta odgovor u čelu, dok je u prošlom slučaju tema bila kroz četiri takta. Bitno je naglasiti kako su svi ovi dijelovi u *pianu* te da orkestar koji svira pratnju mora poštovati navedenu dinamiku kako bi se glavna melodija, koja se prožima kroz više instrumenata, mogla dovoljno istaknuti. Također u cijelom dijelu bugarija i berda imaju udarce na prve dobe, ali oni ne bi smjeli biti glasniji od ostatka orkestra, trebali bi poštovati dinamiku *pianissimo*.

40 44

The musical score for Slika br. 14 is arranged in a system of staves. At the top, the page number '40' is on the left and '44' is on the right. The staves are labeled as follows from top to bottom: Bs. 1, Bs. 2, Bs. 3, Br. 1, Br. 2, Br. 3, E br., Čelo, Bug., and Ber. The key signature is three sharps (F#, C#, G#) and the time signature is 3/4. The score shows a dynamic range from fortissimo (pp) to piano (p). The woodwind parts (Bs. 1-3, Br. 1-3, E br.) enter with various dynamics and articulations. The Bug. part has a series of chords marked C#m. The Ber. part has a simple rhythmic pattern.

Slika br. 14: Notni primjer, uključivanje dionica

Kako je ovaj stavak prepun izazova, tako se javlja novi izazov od takta 79. Nakon teme javlja se izmjenjivanje dionica, ali u kromatici. Prva s temom nastupa bisernica 1, koju kasnije podupla i brač 1, i to na ulasku ima *fortepiano* koji dodatno naglašava temu. Dva takta nakon bisernice 1 javlja se čelo s istom tom temom. U 79. taktu zajedno s bisernicama nastupaju i brač 2 i brač 3, koji u naizmjeničnim šesnaestinkama stvaraju dodatnu napetost u ovom dijelu stavka. Ta napetost mogla bi biti i veliki problem u ovom dijelu, stoga je potrebno dovoljno dinamički iskontrolirati bračeve kako bi se solo dionice mogle istaknuti. Najčešća dinamička oznaka je *fortepiano*, koji je potrebno izvesti u pravo vrijeme s velikom dinamičkom razlikom, kako bi se dobila dodatna dimenzija dinamike. Cijeli ovaj dio vidljiv je na slici br. 15.

Slika br. 15: Notni primjer, kromatika u dionicama bisernice 1, čela i brača 1

Od C dijela, 107. t., javlja se veliki *fortefortissimo*, ujedno i najglasniji dio skladbe u kojem su šesnaestinke koje su imali brač 2 i brač 3 nastupile u cijelom orkestru. Taj dio javlja se kasnije ponovno, ali javlja se i prijelaz kroz četiri takta kroz E-brač i čelo i to u *pianissimo*, stoga je potrebno napraviti veliki dinamički kontrast kako bi se istaknuli ti dijelovi. Ovaj glazbeni materijal ponavlja se sve do F dijela, 167. takta, gdje započinje novi dio. Sve do tada koriste se iste fraze i izmijene između instrumenata. Također je prisutno i ponovno dijeljenje fraza na pola, gdje fraza od četiri takta prelazi u dva takta, iz čega se može zaključiti da je to jedna od karakteristika skladanja Edvarda Griega u ovim suitama.

C 108

fff unis.

fff unis.

fff

fff unis.

fff

fff

fff

fff

fff

fff

Slika br. 16: Notni primjer, *fortefortissimo*

Zadnji dio trećeg stavka vrlo je miran, što govori i pojam *morendo*, gdje orkestar kroz *descendo* umiruje stavak sve do kraja. U ovom dijelu bračevi preuzimaju glavnu ulogu s čelom, bugarijom i berdom, dok bisernice ne sviraju. Od 179. takta bračevi imaju zajednički kraj te je vrlo bitno da dirigent točno pokaže znakove za promjene harmonije. Također, od 185. takta pojavlje se i *ritardando*, stoga je potrebno pripaziti da on bude postepen kako bi se došlo do mirnog kraja s obzirom na uzburkanost i nemir ovog stavka (vidljivo na slici br. 17).

180 184 rit. 188 192 19

Slika br. 17: Notni primjer, kraj trećeg stavka

4.4. 4. stavak – Solveig's Lied

Za razliku od prijašnjih stavaka, ovaj stavak vrlo je mirnog karaktera gdje ključnu riječ vodi dionica braća, što u originalnoj partituri izvode gudači. Generalna dinamika ovog stavka priliči i ranije navedenom mirnom karakteru jer uglavnom se radi o *piano* i *pianissimo* dinamici. U prijevodu naziv ovog stavka bio bi „Solveigina pjesma“, po glavnoj ženskoj osobi u koju se Peer Gynt zaljubljuje. Upravo tu pjesmu Peer Gynt je čuo iz kolibe, stoga pri radu s orkestrom treba pripaziti na emociju i pokušati dočarati ovaj događaj. U tome će puno pomoći poštivanje dinamičkih oznaka kako bi se dobilo željeni karakter i povezane fraze.

Takav primjer vidi se odmah na početku stavka gdje se iz *piana* kroz *crescendo* i *decrescendo* u melodiji događa pomak do otprilike *mezzopiana* na koji se mora pripaziti, nakon toga idu uključivanja E-brača i čela te kasnije bugarije i berde, što se može vidjeti na slici broj 18.

4. Solvejgs Lied Edvard Grieg
Priradio - Ivan Rendulić

Andante ♩ = 72.

The musical score is arranged in a standard orchestral format. It features nine staves: three for flutes (Bisernica 1, 2, 3), three for violins (Brač 1, 2, 3), one for viola (E brač), one for cello (Čelo), one for bugarija, and one for bassoon (Berde). The tempo is marked 'Andante' with a quarter note equal to 72 beats per minute. The key signature has one sharp (F#). The score shows the first few measures of the piece, with dynamics ranging from piano (p) to fortissimo (ff). The first violin part (Brač 1) is the main melody, starting in piano and moving to mezzo-forte. The cello and bassoon parts enter in the second measure, and the viola and flute parts enter in the fourth measure. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and glissando markings.

Slika br. 18: Notni primjer, početak četvrtog stavka

Glavna melodija ovog stavka javlja se u taktu broj 10 na četvrtoj dobi, također u *pianu*, koju izvodi brač 1, dok ostatak orkestra svira pratnju. Dva takta prije započinju čelo i bugarija, stoga je potrebno dati im odgovarajući znak kako bi karakter ovog dijela ostao miran i kako tempo ne bi bio prebrz (vidljivo na slici br. 19).

8 12

The musical score consists of five measures. The first system (measures 8-11) shows the beginning of the melody in the treble clef, starting with a quarter rest followed by a quarter note G4, then a series of eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4. The bass line starts with a half note chord Am (A2, C3, E3) marked *mf*. The second system (measures 12-15) continues the melody with a quarter note F#4, followed by a quarter note G4, then a quarter note A4, and finally a quarter note B4. The bass line continues with chords Am and E. The score includes dynamic markings *p* and *mf*, and performance instructions like *pizz. divisi* and *divisi*.

Slika br. 19: Notni primjer, glavna melodija u dionici brača 1

Na slici broj 20 može se vidjeti vrlo važna uključivanja bisernica, gdje je potrebno dati znak bisernicama za ulazak. Ovo uključivanje bisernica nadopuna je melodiji bračeva, stoga je bitno da oni sviraju u *piano* kako se ne bi promijenio karakter. Sve do kraja ovog dijela skladbe (do 25. takta) prisutno je pojavljivanje bisernica, dok brač 1 svira glavnu melodiju. Preporuka braču 1 je da svira od 18. takta sve na žici E, što je naznačeno oznakom *sul E* te ima poneka *poco ritardanda*.

16

Bs. 1
p

Bs. 2
p

Bs. 3
p

sul *f*

Slika br. 20: Notni primjer, uključivanja bisernica

Od 25. takta javlja se po prvi puta trodobna mjera te novi glazbeni materijal koji također izvode dionica braća 1. Bisernice se uključuju na treću dobu gdje je zadatak dirigenta njima dati znak.

Allegretto tranquillamente. ♩ = 120.

28

pp

pp

pp

pp divisi
pizz.

pp E7 pizz. A E7 A

pp

Slika br. 21: Notni primjer, nova melodijska linija

Ovaj dio traje sve do 39. takta kada se javlja ponovljeni dio s početka uz glavnu melodiju brača 1, ali ovog puta zajedno s bisernicama 1, dok ostatak orkestra svira pratnju. Nakon toga javlja se i drugi glazbeni materijal, koji se mogao vidjeti na slici br. 21, gdje također bračevi 1 sviraju *unisono* s bisernicom 1. Kraj zadnjeg stavka miran je kao i početak uz glavnu melodiju bračeva, ali ovaj puta kreće iz *mezzoforte-a* te se do kraja melodijske linije stišava sve do *piana*. Na kraju djela imamo *pianissimo* cijelog orkestra uz *coronu* gdje orkestar mora ostati potpuno miran.

5. Zaključak

U ovom diplomskom radu detaljno je prikazana „Peer Gynt Suite br. 2“ Edvarda Griega, s fokusom na stilskim karakteristikama, povijesni razvoj te načini interpretacije suite s tamburaškim orkestrom. Kroz analizu svih stavaka suite moglo se vidjeti široki spektar različitih melodija i skladateljskih ideja koje je Edvard Grieg spojio u jedno od najpoznatijih djela. U prvom stavku "Der Brautraub" prikazuje se Griegova vještina u korištenju tempa, dinamike i instrumentalnih tehnika za prikaz dramatične priče o otmici nevjeste. "Arabischer Tanz" donosi orijentalno inspiriranu glazbu koja reflektira Peer Gyntove putničke avanture, istražujući ritmičke obrasce i melodije koje prikazuju zvuke istoka. U "Heimkehr" je naglašena dramatičnost povratka Peer Gynta kroz napetu glazbu i dinamičke kontraste, s fokusom na izazovima u aranžmanu s obzirom na tematiku ovog stavka. Na kraju, "Solveig's Lied" otkriva Griegovu sposobnost da kroz jednostavnu melodiju izrazi intimne emocije ljubavi. Izvedba „Peer Gynt Suite br. 2“ s tamburaškim orkestrom pokazuje velike mogućnosti izvođenja klasične glazbe te mogućnost interpretacije velikog broja klasičnih djela s tamburaškim orkestrom. Kombinacijom klasične glazbe s tradicionalnim tamburaškim instrumentima pokazuje nam širinu Griegove glazbe kroz različite karakterne, dinamičke i melodijske promjene te pruža nove spoznaje u interpretaciji klasične glazbe s različitim orkestrima.

6. Popis literature

- Andreis, J. (1976). *Povijest glazbe*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- Andreis, J. (1989) *Povijest glazbe*. Zagreb: Sveučilišna naklada Liber.
- Bačić, M. (2012). *Odabrani stavci iz suite Peer Gynt E. Griega u aranžmanu za tamburaški sastav*. Diplomski rad. Osijek: Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Internet izvori

- Grimley, D. M. (2006) *Grieg: Music, Landscape and Norwegian Identity*. Woodbridge: The boydell press. Dostupno na: <https://books.google.hr/books?id=Nzyt33bbAvQC&printsec=frontcover&hl=hr#v=onepage&q&f=false> (10. svibnja 2024.)
- Božac, V. (2023). *Formalna analiza Koncerta za klavir i orkestar u a-molu, op. 16 skladatelja Edvarda Griega*. Diplomski rad. Pula: Muzička akademija u Puli. Dostupno na: <https://repositorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A8512/datastream/PDF/view> (5. svibanj 2024.)

7. Popis slika

- Slika br. 1: Notni primjer, početak prvog stavka
- Slika br. 2: Notni primjer, *Andante doloroso*
- Slika br. 3: Notni primjer, *crescendo* nakon kojeg dolazi *fortepiano*
- Slika br. 4: Notni primjer, ritamski obrazac E-brača i čela
- Slika br. 5: Notni primjer, ritamski obrazac čela
- Slika br. 6: Notni primjer, berda i triangl
- Slika br. 7: Notni primjer, melodija bisernice 1 i bisernice 2
- Slika br. 8: Notni primjer, odgovor bisernice
- Slika br. 9: Notni primjer, melodijska linija brača 1
- Slika br. 10: Notni primjer, početak trećeg stavka
- Slika br. 11: Notni primjer, tema u dionicama brača 3, E-brača i čela
- Slika br. 12: Notni primjer, dijeljenje taktova
- Slika br. 13: Notni primjer, *diminuendo* u orkestru
- Slika br. 14: Notni primjer, uključivanje dionica
- Slika br. 15: Notni primjer, kromatika u dionicama bisernice 1, čela i brača 1
- Slika br. 16: Notni primjer, *fortefortissimo*
- Slika br. 17: Notni primjer, kraj trećeg stavka
- Slika br. 18: Notni primjer, početak četvrtog stavka
- Slika br. 19: Notni primjer, glavna melodija u dionici brača 1
- Slika br. 20: Notni primjer, uključivanja bisernica
- Slika br. 21: Notni primjer, nova melodijska linija